

Samferdselsnytt fra EU

Nr 11-12/2009

Flere utgaver: regjeringen.no/samferdselsnytt

Europakommisjonen (KOM)

DG TRANSPORT (DG TREN)

Passasjerrettigheter har preget EUs arbeid i november og desember. KOM publiserte 19. november, s.d. som EF-domstolen presenterte sin **avgjørelse om flypassasjerers rettigheter ved kansellering – et oppdatert standardisert klageskjema for flypassasjerer**. Dette kan sendes direkte til det angjeldende flyselskap eller til det nasjonale klageorganet. Klageskjemaet er tilgjengelig på 22 EU-språk [her](#). I en [pressemelding](#) 3. desember informerte KOM om at **forordningen om jernbanepassasjerrettigheter i EU** hadde trådt i kraft. De nye reglene inneholder bl.a. garantier for funksjonshemmedes tilgang til tjenestene; styrkede rettigheter ved ulykker og forsvunnet bagasje; rett til delvis kompensasjon ved forsinkelser og kanselleringer mv. Den 15. desember startet også KOM sin høring om flypassasjerers rettigheter. Høringen kan finnes [her](#). 17. desember, samme dagen som Rådet diskuterte busspassasjerers rettigheter, jf. omtale nedenfor, presenterte KOM også sine tolv **reiseanbefalinger for juleferieperioden**. Se anbefalingene [her](#).

KOM avholdt 20. november sin andre **konferanse ifm. meddelelsen om fremtidens transport** (Future of Transport). Formålet var å gjennomgå høringssvarene og å få ytterligere innspill til arbeidet med ny hvitbok for transport, som vil bli presentert i 2010. KOMs visepresident og avtroppende transportkommissær Tajani innledet med å takke for de innkomne høringssvarene. Han nevnte så noen av hovedprioriteringene i arbeidet med ny hvitbok: Integrering av transportsystemene; grønne korridorer; ITS og passasjerer/arbeidere i næringen. Kommissæren fremhevet videre etablering av et dedikert infrastrukturfond, som en mulig måte å løse finansieringsutfordringene. Smart pricing, altså et transportsystem som tar høyde for de virkelige kostnadene transporten medfører, samt en videre satsing på utvidelsen av TEN-T-nettet mot sør (Afrika) og mot øst (Russland/SUS). Det svenske formannskapet, representert ved statssekretær Leif Zetterberg fremhevet en ”øko-effektiv økonomi”, dvs. satsing på grønn teknologi for å komme ut av den økonomiske krisen. Han fremhevet også en økt satsing på veisikkerhet. DG TRENS generaldirektør Mathias Ruete understreket at KOM verken kunne eller ville peke ut en teknologi for å avhjelpe miljøutfordringene som næringen stod overfor, og viste til at hydrogen for 5-6 år siden hadde vært sett på som løsningen, biodrivstoff for 2-3 år siden, mens det i dag var el-biler som var i vinden. KOM ville derfor fremover satse bredt og teknologinøytralt på forskning og utvikling. Etter de nevnte innlegg ble det avholdt ulike workshops; bl.a. om el-biler og ny teknologi; infrastruktur; passasjersikkerhet/rettigheter. Mer informasjon fra konferansen kan finnes på [denne siden](#).

Miljødimensjonen preger nå, i større eller mindre grad, nærmest hver eneste rettsakt fra DG TREN. Det er kanskje på denne bakgrunn man må se **brevet fra 9 sentrale europeiske organisasjoner til president Barroso**¹. I brevet erkjennes det at reduksjon av klimagasser må stå sentralt i EUs transportpolitikk, men at andre utfordringer ”... deserve full consideration in parallell to that given to the environmental impact of transport”.

¹ Bl.a. Association of European Airlines (AEA), Community of European Railways (CER), European Sea Port Organization (ESPO) the European Federation of Inland Ports, the European Shippers Organization (ESO), the European Barge Union (EBU) og Inland Navigation Europe (INE)

DG INFORMASJONSSAMFUNNET (DG INFSO)

Avtroppende kommissær for informasjonssamfunnet og media Reding holdt 16. november [tale](#) på **Internet Governance Forum** i Sharm El Sheikh, Egypt. Hun ønsket her velkommen utviklingen, som muliggjør domenenavn på internett i andre alfabet enn det latinske. ICANN, som er ansvarlig organ for internettdomener, annonserte s.d. at toppnivådomenene (eksempelvis .eu) skal åpnes for ikke-latinske tegn. KOMs pressemelding fra konferansen kan finnes [her](#).

KOM presenterte 16. november **fremdriftsrapport for 2009 for i2010** eGovernment-handlingsplanen. Rapporten konkluderer med at det er gjort fremskritt, samtidig som man har en vei å gå for å nå målsetningene - særlig innen bruken av elektroniske offentlige tjenester. Et sammendrag av rapporten kan finnes [her](#). Rapporten i sin helhet [her](#). Rapporten ble presentert i forkant av ministerkonferansen om eGovernment i Malmö 19. - 20. november, som ble organisert av KOM og Det svenske Formannskapet. Se informasjon om og materiale fra konferansen [her](#). Se også pressemelding om smartere nettjenester [her](#).

KOM presenterte 7. desember en **studie på fremtidens informasjonssamfunn** og hvordan EU kan forberede sine strategier og politikk for å bli verdens ledende kunnskapssamfunn. Studien kan finnes [her](#).

ANNET

Europakommisjonens generalsekretariat vedtok 19. november 2009 en [meddelelse om mobilisering av offentlig-privat samarbeid](#) (OPS) som et virkemiddel for å komme ut av den økonomiske krisen og for å få til en langsiktig utvikling av både infrastruktur og tjenester. KOM fremhever OPS som en mulighet til å lette det store presset på EUs offentlige budsjetter og samtidig tilby risikodeling for privat sektor - ikke minst innen miljøvennlig energi- og transport- og kommunikasjonsteknologi. KOM mener OPS er godt egnet for å styrke prosjekter innenfor alternative energikilder, energieffektivisering og bærekraftig transport. I meddelelsen vises det til erfaringer fra TEN-T-prosjekter basert på OPS. Øresundbrua trekkes her frem som en suksesshistorie.

Kommisjonspresident Barroso presenterte 27. november sitt nye kommisjonskollegium for de neste fem år. **Estiske Siim Kallas er Barrosos kandidat til transportkommissær**. Kallas har i den inneværende kommisjon vært kommissær for administrative anliggender, revisjon og bekjempelse av svindel. Hans profil og CV kan finnes [her](#). **Nederlandske Neelie Kroes er videre kandidat til kommissær for EUs digitale agenda**. Kroes har i inneværende kommisjon vært konkurransekommissær. Hennes profil og CV kan finnes [her](#). De to, og de øvrige utnevnte, skal nå møte for EP. EP-høringene vil finne sted i januar 2010. Av institusjonelle endringer kan nevnes at DG TRANSPORT mister statsstøttesakene og enhetene for Galileo / satellitnavigasjonsprogrammene til hhv. DG Konkurranses og DG Industri. DG Informasjonssamfunnet mister enheten for mediaprogrammet A.2, som flyttes til DG Utdanning og kultur.

Rådet

Rådet for allmenne anliggender vedtok 16. november **rådskonklusjoner vedr. en integrert maritim politikk** og Utenriksrådet **rådskonklusjoner om et integrert havovervåkningssystem**. Rådskonklusjonene kan finnes hhv. [her](#) og [her](#).

Justis- og innenriksrådsmøtet vedtok 30. november vedtak om å **signere protokoll til Cape Town-konvensjonen om internasjonale rettigheter i togmateriell**, jf. pressemelding [her](#). Som såkalte A-punkter ble **innlemming av Island og Norge i Open Skies I - luftfartsavtalen**, samt inngåelse av tre andre luftfartsavtaler med hhv. **Canada, Aserbajdsjan og Mongolia**, vedtatt. Pressemeldingen fra rådsmøtet kan finnes [her](#).

Transport-, tele- og energirådet (TTE) avholdt møte i Brussel 17.-18. desember 2009. Kun transport og telesaker sto på agendaen. Det svenske Formannskapet v/ infrastrukturminister Åsa Torstensson ledet

møtet. Rådsmøtet var det siste for vise-president Tajani og kommisær Reding som hhv. transportkommisær og kommisær med ansvar for informasjonssamfunnet. På transportområdet kom man fram til **politisk enighet på forslag til forordning om busspassasjerers rettigheter, en generell tilnærming på forslag til endringsforordning om det europeiske byrået for satellitnavigasjon (GNSS) og en generell tilnærming på utkast til direktiv om rapporteringsformaliteter for skip.** Videre ga Rådet Europakommisjonen (KOM) **mandat til å starte forhandlingene om en samarbeidsavtale med FNs luftfartsbyrå ICAO.** Det svenske Formannskapet lyktes imidlertid ikke å få vedtatt rådskonklusjoner på "Future of Transport" - meddelelsen, da "... *not all member states were able to support all of its elements*". Av den grunn vedtok Formannskapet sine egne konklusjoner. I pausen på møtets første dag ble det gjennomført en undertegningsseremoni på bl.a. **avtale om norsk og islandsk tilslutning til luftfartsavtalen EU-USA** (den såkalte OPEN SKIES I-avtalen). Avtalen ble undertegnet av alle parter, med unntak av Frankrike, Tyskland, Spania, Italia og Portugal, som etterlyste autentiske avtaletekster på andre språk enn kun engelsk. På teleområdet vedtok man **rådskonklusjoner på post i-2010 strategi og digital dividende og en resolusjon om nettverks- og informasjonssikkerhet.** TTE-rådets pressemelding fra møtet med videre link til dokumentene kan finnes [her](#). Det vises for øvrig til EU-dels. innberetning med kommenterte dagsorden 15. desember og oppsummering 21. desember 2009.

Europaparlamentet (EP)

EPs industri-, forsknings- og energikomité (ITRE) kom 5. november frem til **forlik med Det svenske Formannskapet på det siste elementet i forslag til revisjon av regelverket for elektronisk kommunikasjon (eKOM-pakken)**, med enighet om ny art. 1 (3) i det såkalte rammedirektivet. Den ny bestemmelsen oppstiller prinsipper som medlemsstatene må følge ved utestenging av sluttbrukere fra internett. EPs og Rådets pressemelding i saken kan leses hhv. [her](#) og [her](#). Kompromisset ble så endelig vedtatt på EPs plenums møte 24. november.

Kompromisset på eKOM-pakken markerer i praksis slutten på EUs revisjonen av regelverket for elektronisk kommunikasjon. En prosess som i det siste halvåret har vært preget av stikkordene nettnøytralitet og den såkalte Amendment 138, nå artikkel 1 (3) i rammedirektivet. De fleste aktører synes å kunne leve med dette kompromisset mellom EP og Rådet. Fokuset nå rettes mot medlemsstatenes implementering av ny art. 1 (3). A 138 var, som nevnt flere ganger tidligere, motivert av Det franske Hadopi-forslaget. I etterkant har UK, Nederland og Spania varslet lignende nasjonale bestemmelser.

EPs transport- og turismekomité (TRAN) holdt møte 9.-10. november 2009. Sentrale saker var bl.a. **passasjerrettigheter (fly), handlingsplan for bytransport, intelligente transportsystemer (ITS) og securityavgifter på lufthavner.** Det var her bl.a. bred enighet om at eksisterende bestemmelser om flypassasjerers rettigheter burde gjennomgås. Pågående høring fra DG TREN må sees i lys av disse kommentarene. Det kom videre frem at KOM har startet arbeidet med oppfølgingen av sin [handlingsplan for bytransport](#), som ble presentert 30. september 2009. To studier er igangsatt; Om såkalte **grønne soner** og om **interoperabilitet for billettsystemer for offentlig bytransport.** TRANs referat fra møtet finnes [her](#).

ITRE-komiteen vedtok på ekstraordinært møte 24. november kompromisset fra trilogforhandlingene med Rådet og KOM på **forordning for dekkmerking med hensyn til drivstofforbruk**². Alle nye bildekk produsert fra og med 2012 skal iht. forordningen merkes med en A-G-skala for drivstofforbruk, veigrep og støy. ITREs pressemelding kan leses [her](#). Forordningen ble dagen etter vedtatt i plenum. Pressemelding kan finnes [her](#). 25. november vedtok EP også resolusjon, der KOM bes vurdere **ny lovgivning for å sikre passasjerer erstatning og assistanse ved konkurs i flyselskap**, etablering av erstatningsfond, forpliktelser om å ta med strandede passasjerer og lignende. EPs pressemelding kan finnes [her](#).

² Mer informasjon om kompromisset kan finnes i Samferdselsnytt 10/2009.

TRAN avholdt årets siste sesjon 1.-2. desember. Sentrale saker her var **passasjerrettigheter, meddelelsen om fremtidens transport** og **ITS**. Vedr. passasjerrettigheter ble både forslaget til forordning om båtpassasjerers rettigheter ("båtforordningen") og tilsvarende forslaget for busspassasjerer ("bussforordningen") ble diskutert. Rapportør MEP Ayala Sender (S&D) på båtforordning påpekte at hovedutfordringen var å finne et kompromiss mellom EP og Rådet på forordningens omfang. EP vil la regelverket gjelde for alle skip med mer 12 passasjerer kontra Rådets 36 passasjerer, tre besetningsmedlemmer, og en reiseavstand på 500 meter. Rapportør MEP Cancian (EPP) på bussforordningen fremhevet også forordningens omfang som den største utfordringen. Sender og Cancian fikk mandat fra komiteen til å forhandle med Rådet, med målsetning om enighet i andre lesning. TRAN ønsker imidlertid at forslagene nå skal behandles samlet. Dette i motsetning til KOM, som frykter at båtforordningen da kan bli forsinket siden denne har kommet lengst i behandlingen.

Ansvarlig for **EPs egeninitierte rapport om fremtidens transport**; MEP Grosch (EPP) presenterte deretter sine tanker vedr. meddelelsen. Han støttet KOMs vurderinger hva gjaldt hovedtrender og – utfordringer. Samtidig uttrykte han at den mangler en oversikt over instrumenter og de nødvendige politiske valg som må fattes for å møte utfordringene. Han savnet videre en gjennomgang av medlemslandenes implementering av eksisterende regelverk. Samordning mellom transport og andre politikkområder ble også trukket frem som sentralt. Grosch fikk støtte av komiteen, herunder på at sikkerhet og miljø måtte være i fokus. Saksordfører for **ITS-direktivet**, MEP Jensen (ALDE) orienterte om forhandlingene mellom TRAN og Det svenske Formannskapet, herunder enighet om seks hovedfokusområder for ITS-spesifikasjoner i tråd med EPs tidligere prioriteringer og utrulling av ITS-standarder gjennom separate lovforslag innen tolv måneder etter vedtagelse av ITS-spesifikasjonene. Skyggerapportørene ga på møtet sin støtte til Jensen, og komiteen ga forhandlingsteamet mandatet de ba om for å komme i mål i forhandlingene.

TRANs egen rapport fra møtet kan finnes [her](#).

Vennlig hilsen

*Carsten Horn-Hanssen
Samferdselsråd*

*Jonas Helseth
Rådgiver, samferdsel og energi*